

Finanšu ministrijai

Uz 10.06.2021. Nr. 23#6 VSS-544

*Informatīvais ziņojums "Par sabiedriskā
labuma organizāciju darbību un attīstību"*

Rīgā, 2021.gada 30. jūnijā

**Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas atzinums Informatīvajam ziņojumam
"Par sabiedriskā labuma organizāciju darbību un attīstību"**

Biedrība "Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija" atzinīgi novērtē Finanšu ministrijas sagatavoto Informatīvo ziņojumu "Par sabiedriskā labuma organizāciju darbību un attīstību" (turpmāk – Ziņojums), un sniedz savu atzinumu.

No informatīvā ziņojuma nepaliek skaidrs, kāds ir plānotais nošķirums starp sociālo uzņēmumu (SIA, kas iegūst sociālā uzņēmuma statusu) un SLO, kurš 100% nodarbojas ar saimniecisko darbību. Ziņojums ietvert tēzi, ka, "vērtējot esošo situāciju, pēc SLO definīcijas precizēšanas pastāvēs šādi subjekti: 1) Par SIA tiks pārreģistrētas NVO, kuras: galvenokārt veic SD ar sociālo ietekmi, iegūstot SU statusu;", tomēr nav skaidrs, kādi būs ierobežojumi, kā arī, kas motivēs tās pāriet SIA formā un iegūt sociālā uzņēmuma statusu, ja SLO būs tiesīgi nodarboties ar 100% saimniecisko darbību? Tāpat arī, nepieciešams papildus skaidrojums nošķirumam 1. tabulā (13 lpp) "Organizācijas, kuru darbība sabiedrībā šobrīd asociējas ar SL" – šobrīd nav izprotamas pazīmes, kas ņemtas vērā, 1. un 2. kategoriju nošķirumam - tie abi ir sniegtie pakalpojumi mērķa grupām. Tāpat arī, nepieciešams precizējums par Sociālā uzņēmuma likuma tvēruma papildināšanu un pārskatīšanu - kāpēc nepieciešams precizējumi, ar ko papildināms likuma tvērums.

Nav skaidri informatīvajā ziņojumā lietotie jēdzieni "attiecīgs sabiedriskais labums", vēršam uzmanību, ka pastāv nepieciešamība radīto sabiedrisko labumu vērtēt gan kvalitatīvi, gan arī kvantitatīvi, ļaujot organizācijai pašai fiksēt radīto sociālo ietekmi. Jebkurš sabiedriskais labums ir ieguldījums ilgtermiņā. Rezultatīvie rādītāji nedrīkstētu būt tikai cilvēku, objektu, teritoriju skaits (piem. vides organizācijas rada ilgtermiņa pārmaiņas, kas ne vienmēr ir izmērāmas konkrētos kvantitatīvos rādītājos gada ietvaros).

Vēršam uzmanību, ka nepieciešams izvērtēt samērīgumu administratīvās atbildības piemērošanai, ja pēc 3 gadiem nevar pierādīt SL rādītājus, ņemot vērā organizāciju neprognozējamo situāciju, īpaši, ja tā balstās brīvprātīgajā darbā, kas ietekmē cilvēkresursu mainību.

Ieteikums plānotajā NVO komunikācijas platformas izveidē uzreiz veidot to arī sociālajiem uzņēmumiem, it īpaši pieņemot, ka daudzi SLO pāriet uz sociālās uzņēmējdarbības formu, svarīgi kopīgi komunicēt radīto sociālo ietekmi, neatkarīgi no darbošanās formāta.

Kopumā, ņemot vērā informatīvā ziņojuma tvērumu, nepieciešams valstiski arvien vairāk domāt par kopīgu attīstības stratēģiju kopienās balstītu organizāciju attīstībai, kas darbojas dažādos formātos, radot sociālo ietekmi, kas ir pamats pilsoniski aktīvai sabiedrībai. Eiropā arvien nozīmīgāku lomu ieņem sociālā ekonomika, kuras vienojošie principi ir sociāls mērķis un ilgtspējīga aktivitāte. Neatkarīgi no darbošanās formāta un veida (NVO, SLO, SU, kooperatīvs, z/s u.c.), svarīgi stiprināt kopienu iespējas eksperimentēt, stiprinot savu kapacitāti, resursus, zināšanas un kopības sajūtu, kas rada piederību vietai un uzticību plašākiem valstiskiem procesiem.

Regita Zeiļa

Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija